

Міністерство освіти і науки України
Мукачівський державний університет
Кафедра менеджменту, управління економічними процесами та туризму

НАУКОВО-ДОСЛІДНА ПРАКТИКА:

програма і методичні рекомендації
щодо організації

**для здобувачів освітнього ступеня «магістр»
спеціальності 073 «Менеджмент»,
які навчаються за освітньо-професійною
програмою «Менеджмент організацій»**

Мукачево
МДУ 2022

УДК 001.89:37.091.33-027.22(072)(075.8)

*Розглянуто та рекомендовано до друку Науково-методичною радою
Мукачівського державного університету
протокол № 8 від 17.03.2022 р.*

*Розглянуто та схвалено на засіданні кафедри менеджменту, управління
економічними процесами та туризму
протокол № 7 від 21.01.2022 р.*

Укладачі:

Феєр О.В. – к.е.н., доцент кафедри менеджменту, управління економічними процесами та туризму МДУ

Лизанець А.Г. – к.е.н., доцент кафедри менеджменту, управління економічними процесами та туризму МДУ

Рецензент

Черничко Т.В. – д.е.н., професор кафедри економіки та фінансів МДУ

НЗ4

Науково-дослідна практика: програма і методичні рекомендації щодо організації для здобувачів освітнього ступеня «магістр» спеціальності 073 «Менеджмент», які навчаються за освітньо-професійною програмою «Менеджмент організацій»/ Укладач Феєр О.В., Лизанець А.Г. – Мукачево: МДУ, 2022. - 14 с.

Методичне видання містить мету, завдання, вимоги до організації, програму науково-дослідної практики, порядок виконання індивідуального завдання та оформлення звіту і призначене для здобувачів ОС «Магістр» спеціальності «Менеджмент». Зміст науково-дослідної практики визначено навчальним планом підготовки здобувачів для здобуття освітнього ступеня «Магістр» за спеціальністю 073 «Менеджмент» з урахуванням вимог освітньо-професійної програми «Менеджмент організацій».

© МДУ, 2022

ЗМІСТ

ВСТУП.....	4
РОЗДІЛ І. Мета та завдання науково-дослідної практики.....	5
РОЗДІЛ 2. Організація та керівництво науково-дослідною практикою.....	7
РОЗДІЛ 3. Зміст програми науково-дослідної практики	8
ТЕМА 1. Наукова діяльність закладу вищої освіти	
ТЕМА 2. Науково-дослідна робота за темою кваліфікаційної роботи магістра	
РОЗДІЛ 4. Порядок визначення та виконання індивідуального завдання з науково-дослідної практики.....	8
РОЗДІЛ 5. Підведення підсумків науково-дослідної практики.....	9
ДОДАТКИ.....	11

ВСТУП

Науково-дослідна практика є обов'язковим компонентом освітньо-професійної програми для здобуття освітнього рівня «Магістр» зі спеціальності 073 «Менеджмент» і має на меті набуття магістрантом професійних навичок та вмінь здійснення самостійної науково-дослідної роботи.

Закон України «Про вищу освіту» визначає, що другий (магістерський) рівень вищої освіти передбачає набуття здобувачами вищої освіти здатності до розв'язування задач дослідницького та/або інноваційного характеру у певній галузі професійної діяльності.

Науково-дослідна практика магістрів є необхідною складовою освітнього процесу і слугує основою підвищення результативності досліджень, які представлятимуться здобувачами у кваліфікаційній роботі.

Відповідно до освітньо-професійної програми «Менеджмент організацій» спеціальності 073 «Менеджмент» для другого (магістерського) рівня вищої освіти науково-дослідна практика спрямована на формування результатів, що пов'язані із здатністю випускників:

РН 2. Ідентифікувати проблеми в організації та обґрунтовувати методи їх вирішення;

РН 3. Проектувати ефективні системи управління організаціями;

РН 4. Обґрунтовувати та управляти проектами, генерувати підприємницькі ідеї;

РН 5. Планувати діяльність організації в стратегічному та тактичному розрізах;

РН 6. Мати навички прийняття, обґрунтування та забезпечення реалізації управлінських рішень в непередбачуваних умовах, враховуючи вимоги чинного законодавства, етичні міркування та соціальну відповідальність;

РН 10. Демонструвати лідерські навички та вміння працювати у команді, взаємодіяти з людьми, впливати на їх поведінку для вирішення професійних задач;

РН 11. Забезпечувати особистий професійний розвиток та планування власного часу;

РН 13. Вміти планувати і здійснювати інформаційне, методичне, матеріальне, фінансове та кадрове забезпечення організації (підрозділу).

Проведення практичної підготовки здобувачів вищої освіти Мукачівського державного університету регламентується «Положенням про проведення практики студентів» (https://msu.edu.ua/wp-content/uploads/2018/05/zp_1.pdf).

Організація та методичне забезпечення практичної підготовки здобувачів вищої освіти відповідають стандартам вищої освіти підготовки магістрів за спеціальністю 073 «Менеджмент», вимогам ОП «Менеджмент організацій».

Основним навчально-методичним документом, що визначає проведення всіх видів практик здобувачів вищої освіти спеціальності 073 «Менеджмент» ОП

«Менеджмент організацій» за другим (магістерським) рівнем вищої освіти та регламентує загальні положення щодо організації, порядку проведення, визначає їх змістовну частину і тривалість проходження та підсумків усіх видів практики, є наскрізна програма практичної підготовки магістрів за даною спеціальністю.

Дані документи забезпечують комплексний підхід до організації практичної підготовки, системності, безперервності та наступності навчання та має на меті створення системи кваліфікаційної підготовки фахівців з високим рівнем професійних знань і практичних навичок.

РОЗДІЛ І. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАУКОВО-ДОСЛІДНОЇ ПРАКТИКИ

Метою науково-дослідної практики є ознайомлення здобувачів з методиками проведення науково-дослідної роботи в закладах вищої освіти та набуття досвіду самостійної науково-дослідної роботи, результатом чого має стати формування теоретичної основи та наукової складової майбутньої кваліфікаційної роботи. Науково-дослідна практика спрямована на освоєння магістром методики проведення всіх етапів науково-дослідних робіт – від постановки завдань дослідження до апробації його результатів.

Завданнями науково-дослідної практики є:

- ознайомлення з організацією, завданнями, науковою проблематикою та результатами наукової роботи ЗВО;
- аналіз науково-дослідницької діяльності кафедри, зокрема аналіз наукової роботи професорсько-викладацького складу, методів і форм залучення здобувачів до науково-дослідної роботи кафедри і ЗВО;
- ознайомлення з інформаційними технологіями, системами та програмними продуктами, що використовуються в наукових дослідженнях;
- аналіз теоретичних іноземних та вітчизняних джерел (у тому числі монографій, наукових статей, авторефератів дисертацій) за темою кваліфікаційної роботи та виокремлення дискусійних аспектів;
- визначення актуальності і напрямків досліджень за обраною науковою проблемою;
- формування структури та основних завдань кваліфікаційної роботи.
- ознайомлення з різними методами наукового пошуку, вибору оптимальних методів дослідження, відповідних завданням дослідження; формування вміння ініціативно обирати (модифікувати існуючі, розробляти нові) методи дослідження, що відповідають його цілі, формувати методику дослідження;
- вироблення здатності і вміння аналізувати та представляти отримані в ході дослідження результати у вигляді закінчених науково-дослідних розробок (звіт про НДР, наукові статті, тези доповідей наукових конференцій, круглих столів, семінарів тощо).

Результатом науково-дослідної практики повинні стати: формування у здобувачів компетенції ведення самостійної наукової роботи та дослідження; набуття досвіду організації самостійної наукової роботи; використання методів наукового пізнання; систематизації, поглиблення та закріплення професійних знань; формування вмінь і навичок опрацювання наукових та інформаційних

джерел, виокремлення релевантної інформації; застосування знань інноваційного характеру для вирішення проблемних економічних завдань у певній галузі економіки.

Проходження науково-дослідної практики забезпечує формування у майбутніх магістрів з менеджменту загальних та фахових компетентностей відповідно до освітньо-професійної програми «Менеджмент організацій» спеціальності 073 «Менеджмент»:

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК1. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні;

ЗК3. Навички використання інформаційних та комунікаційних технологій;

ЗК5. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів);

ЗК6. Здатність генерувати нові ідеї (креативність);

ЗК7. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

Фахові (спеціальні) компетентності (СК):

СК1. Здатність обирати та використовувати концепції, методи та інструментарій менеджменту, в тому числі у відповідності до визначених цілей та міжнародних стандартів;

СК2. Здатність встановлювати цінності, бачення, місію, цілі та критерії, за якими організація визначає подальші напрями розвитку, розробляти і реалізовувати відповідні стратегії та плани;

СК3. Здатність до саморозвитку, навчання впродовж життя та ефективного самоменеджменту;

СК4. Здатність до ефективного використання та розвитку ресурсів організації;

СК7. Здатність розробляти проекти, управляти ними, виявляти ініціативу та підприємливість;

СК9. Здатність аналізувати й структурувати проблеми організації, приймати ефективні управлінські рішення та забезпечувати їх реалізацію;

СК10. Здатність до управління організацією та її розвитком.

РОЗДІЛ 2. ОРГАНІЗАЦІЯ ТА КЕРІВНИЦТВО НАУКОВО-ДОСЛІДНОЮ ПРАКТИКОЮ

Відповідно до навчального плану науково-дослідна практика є самостійним видом практики, який проходять студенти освітнього ступеня “Магістр” спеціальності 073 «Менеджмент» ОП «Менеджмент організацій» на другому році навчання. Тривалість проведення науково-дослідної практики визначена навчальним планом підготовки магістрів і становить 2 тижні (3 кредити ЄКТС).

Науково-дослідна практика передує проходженню виробничої та переддипломної практики, яка є завершальною ланкою практичної підготовки здобувачів.

Вимоги до об'єкта науково-дослідної практики

Науково-дослідна практика для здобуття освітнього ступеня «магістр» за освітньо-професійною програмою «Менеджмент організацій» спеціальності 073 «Менеджмент» здобувачів МДУ проводиться на базі ЗВО.

Керівництво науково-дослідною практикою від ЗВО

Керівництво науково-дослідною практикою здійснюють науково-педагогічний(і) працівник(и) кафедри, який(і) активно займаються науковою діяльністю.

Керівник науково-дослідної практики ЗВО зобов'язаний здійснювати такі види робіт:

Керівник науково-дослідної практики зобов'язаний:

- видати здобувачу індивідуальний календарно-тематичний план проходження практики з урахуванням обраної теми кваліфікаційної роботи;
- консультувати здобувачів і здійснювати поточний контроль виконання календарно-тематичного плану згідно попередньо визначеного графіка;
- надати рецензії на звіт про проходження практики.

Обов'язки здобувачів при проходженні науково-дослідної практики полягають у наступному:

- до початку науково-дослідної практики одержати у закладі вищої освіти всі необхідні документи і консультативну інформацію щодо їх оформлення;
- своєчасно прибути на об'єкт науково-дослідної практики і забезпечити роботу на місці практики відповідно до отриманих завдань;
- регулярно відвідувати консультації на кафедрі;
- у повному обсязі виконувати всі завдання, що передбачені програмою науково-дослідної і вказівками її керівника;
- нести відповідальність за виконану роботу;
- отримати відзиви керівників підприємства на виконане дослідження;
- вчасно скласти звіт з науково-дослідної практики;
- захистити звіт з науково-дослідної практики у встановлений термін.

РОЗДІЛ 3. ЗМІСТ ПРОГРАМИ НАУКОВО-ДОСЛІДНОЇ ПРАКТИКИ

Тема 1. Наукова діяльність закладу вищої освіти - МДУ

Результатом такої роботи має стати віддзеркалення у звіті про проходження науково-дослідної практики наступних питань:

- характеристика наукових напрямків та результатів роботи ЗВО;
- характеристика науково-дослідницької діяльності кафедри;
- аналіз роботи професорсько-викладацького складу, ознайомлення з напрямками та результатами їхньої наукової діяльності;
- характеристика інформаційних технологій та систем, що використовуються в межах наукових досліджень науково-педагогічних працівників і здобувачів у ЗВО.

Тема 2. Науково-дослідна робота за темою кваліфікаційної роботи магістра

- визначення наукової проблеми дослідження та її актуальності;
- характеристика сфери використання, оцінювання новизни та значущості (теоретичної та прикладної) очікуваних результатів досліджень
- визначення структури та основних завдань дослідження, послідовності їх вирішення, методів аналізу зібраних матеріалів (вступ кваліфікаційної роботи)
- формування бібліографічного списку літератури за обраним напрямом дослідження (список використаних джерел за темою магістерського дослідження – 35-40 джерел) за результатами опрацювань здобувача з вітчизняними та іноземними науковими та іншими джерелами літератури

РОЗДІЛ 4. ПОРЯДОК ВИЗНАЧЕННЯ ТА ВИКОНАННЯ ІНДИВІДУАЛЬНОГО ЗАВДАННЯ З НАУКОВО-ДОСЛІДНОЇ ПРАКТИКИ

Зміст індивідуального завдання полягає у наступному:

- підготовка тексту доповіді (виступу) для участі у науковій конференції, круглому столі, семінарі тощо за обраною проблематикою ;
- підготовка наукової статті за обраним напрямом досліджень.

РОЗДІЛ 5. ПІДВЕДЕННЯ ПІДСУМКІВ НАУКОВО-ДОСЛІДНОЇ ПРАКТИКИ

Після закінчення терміну науково-дослідної практики здобувачі звітують на кафедрі менеджменту та управління економічними процесами про виконання програми науково-дослідної практики. Загальна форма такої звітності - подання письмовою звіту, з позитивною відміткою керівника від підприємства.

Після титульної сторінки до звіту підшивається календарно-тематичний план проходження науково-дослідної практики, де фіксуються види робіт, які

були виконані в процесі проходження науково-дослідної практики та дати їх виконання, завірені керівником науково-дослідної практики;

Зразок титульного аркуша звіту та календарно-тематичного плану проходження науково-дослідної практики, наведено у додатках (додаток А, Б,).

Крім того, подається щоденник практиканта, де міститься відгук керівника від підприємства-бази практики про виконання здобувачем програми науково-дослідної практики.

Письмовий звіт з результатами науково-дослідної практики разом із щоденником подається у встановлений термін (не пізніше як за три дні до закінчення науково-дослідної практики) керівнику науково-дослідної практики від ЗВО для перевірки, рецензування і допуску до захисту. Письмова рецензія керівника науково-дослідної практики від кафедри заноситься до щоденника практиканта.

Звіт про проходження науково-дослідної практики повинен містити відомості щодо виконання здобувачем усіх розділів програми науково-дослідної практики та індивідуального завдання.

Розділи і окремі питання звіту повинні бути чітко визначені, викладені в логічній послідовності та конкретизовані. Таблиці, ілюстративний матеріал, додатки повинні бути змістовні й оформлені відповідно до стандартів виконання письмових робіт у вищій школі.

Звіт про проходження науково-дослідної практики друкується на ПЕОМ на одному боці аркуша білого паперу формату А4 через 1,5 міжрядкові інтервали шрифтом 14. За необхідності окремі таблиці та рисунки можна подавати на аркушах формату А3.

Границі аркуша мають бути наступних розмірів: ліве поле - не менше як 20 мм, праве - не менше як 10 мм, верхнє - не менше як 20 мм, нижнє - не менше як 20 мм.

Текст звіту поділяють на розділи, підрозділи і пункти відповідно до структури програми науково-дослідної практики.

Кожен розділ звіту з науково-дослідної практики та індивідуальне завдання рекомендується починати з нової сторінки.

Початок виконання індивідуального завдання розпочинати з аркушу, на якому великими прописними літерами зазначено «ІНДИВІДУАЛЬНЕ ЗАВДАННЯ».

Нумерацію сторінок, розділів, підрозділів, пунктів, рисунків, таблиць, формул і тощо подають арабськими цифрами без знаку №. Таблиці та ілюстративний матеріал, які розміщені на окремих сторінках, включають до загальної нумерації сторінок безпосередньо після тексту, де вони згадуються вперше. Ілюстрації (графіки, діаграми тощо) позначають словом «Рис.» і нумерують послідовно у межах розділу. Посилання на ілюстрації вказують порядковим номером ілюстрації, наприклад, «Рис. 2.1».

Кожна таблиця повинна мати назву, яка пишеться над таблицею симетрично до тексту. Слово «Таблиця» та безпосередньо її назва починається з великої літери. У кожній таблиці заголовки граф повинні починатися з великих літер, підзаголовки - з маленьких, якщо вони складають єдине ціле.

Таблицю розміщують після першого згадування про неї в тексті. Таблицю з великою кількістю рядків можна перенести на іншу сторінку, при цьому не повторюючи назву, а вказуючи «Продовження табл.»

На всі таблиці мають бути посилання в тексті, при цьому слово «Таблиця» пишуть скорочено, наприклад, «Табл. 2.3». У повторних посиланнях за текстом на таблиці треба зазначити «див. табл. 2.3».

Захист звіту здійснюється здобувачем при комісії, до складу якої входять керівник практики від університету та провідні викладачі кафедри. Критерії оцінювання звіту про проходження науково-дослідної практики наведені на додатку В. Залікова оцінка є диференційованою і відноситься до результатів сесії відповідного навчального семестру.

Під час визначення рівня академічної успішності для отримання диплому разом з іншими оцінками здобувача враховується й оцінка за науково-дослідну практику.

Інформація про науково-дослідної практики та її підсумки обговорюється на засіданнях кафедри менеджменту та управління економічними процесами, а її загальні підсумки підводяться на засіданні ради факультету економіки, управління та інженерії.

**Міністерство освіти і науки України
Мукачівський державний університет**

Кафедра менеджменту,
управління економічними процесами
та туризму

ЗВІТ

**про проходження науково-дослідної практики
для здобуття ОС «магістр»
за спеціальністю 073 «Менеджмент»
(ОП «Менеджмент організацій»)**

здобувача _____
(університет) (група) (форма навчання)

_____
(прізвище, ім'я, по-батькові)

Місце проходження практики _____
_____

Керівник практики від ЗВО _____
(посада) (прізвище, ім'я, по-батькові)

Керівник кваліфікаційної роботи _____
(посада) (прізвище, ім'я, по-батькові)

Мукачево 202_ р.

**Календарно-тематичний план
проходження науково-дослідної практики
для здобуття ОС «Магістр»
за спеціальністю 073 «Менеджмент» (ОП «Менеджмент організацій»)**

здобувачем _____
(прізвище, ім'я, по-батькові)

на _____
(повна назва ЗВО і місце знаходження)

з «__» _____ 202_ року

по «__» _____ 202_ року.

	Види робіт згідно програми практики	Дата виконання (з якого по яке число включно)	Примітка
1			
2			
3			
4			
5			
6			
7			
8			
9			
10.			

Науковий керівник магістранта _____ / _____ /
(підпис)

Керівник практики від кафедри _____ / _____ /
(підпис)

Здобувач, який проходить
виробничу та переддипломну практику _____ / _____ /
(підпис)

КАРТА

**оцінювання звіту про проходження науково-дослідної практики
для здобуття ОС «магістр» за спеціальністю 073 «Менеджмент»
(ОП «Менеджмент організацій»)**

П.І.Б. здобувача _____

_____ форма навчання _____

Місце проходження практики Мукачівський державний університет

Керівник практики від кафедри МУЕПтГ . _____

№	Критерії оцінювання звіту про проходження науково-дослідної практики	Оцінка	Ваговий коефіцієнт роботи	Середньозважений бал
1. Оцінювання рівня розкриття та якості виконання окремих розділів звіту про проходження практики (заповнюється керівником практики від кафедри)				
1.1	Розділ 1. Наукова діяльність закладу вищої освіти - МДУ		0,6	
1.2	Розділ 2. Науково-дослідна робота за темою кваліфікаційної роботи магістра			
1.3	Виконання індивідуального завдання			
2.	Захист звіту про проходження науково-дослідної практики (володіння теоретичним та практичним матеріалом, вміння чітко та лаконічно висловлювати та обґрунтовувати свою думку, аргументувати власну точку зору щодо проблем та шляхів їх вирішення на досліджуваному об'єкті)		0,4	
3.	Загальний середньозважений бал			
4.	Загальна оцінка у балах за національною шкалою оцінювання			
5	Загальна оцінка за шкалою ECTS			

Голова комісії _____ / _____ /

Члени комісії _____ / _____ /

_____ / _____ /

Навчально-методичне видання

Науково-дослідна практика:
програма і методичні рекомендації
щодо організації
для здобувачів освітнього ступеня «магістр»
денної та заочної форми навчання
спеціальності 073 «Менеджмент»,
які навчаються за ОП «Менеджмент організацій»

Віддруковано у редакційно-видавничому відділі МДУ
89600 м. Мукачево
Вул. Ужгородська, 26
Тел. 2-11-09

*Свідоцтво про внесення суб`єкта видавничої справи до державного
реєстру видавців, виготовлювачів і розповсюджувачів видавничої продукції
Серія ДК № 4916 від 16.06.2015 р.*

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>